

Viering van de 30ste verjaardag van de Conventie voor de Eliminatie van Alle Vormen van Discriminatie tegen Vrouwen (CEDAW)

Huis van de Verenigde Naties, Montoyerlaan 14, Brussel
Woensdag 4 november 2009 van 9u30 tot 15u30

CEDAW: <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/econvention.htm#article25>

9:30 – 9:45

- Welkom van **Elissar Sarrouh**, Directeur ad interim UNIFEM Brussel
- Voorstelling van de deelnemers en uitleg over de panel discussie en ronde tafel videoconferentie door **Laura Paulus**, moderator, Project Officer van WIDE (Women in Development Europe)

9:45 – 9:50

- Inleiding over Vrouwen en Migratie in de Europese Unie door **Franziska Brantner**, EP-parlementslid voor Groen. Haar specialiteit: buitenlandse zaken, vrouwenrechten, budgettering

Videoconferentie

woensdag 4 november 2009.

Videoverbinding (10-13u) vanuit VN-kantoor in Genève met België (Brussel), Kazakstan (Almaty), Kyrgystan (Bishkek), Moldavië en Tadjikistan (Dushanbe). Ieder land mag drie vragen stellen aan het panel.

Paneldiscussie over "Vrouwen en migratie in Europa en het Gemenebest van Onafhankelijke Staten, in de context van de financiële crisis".

Moderator: Jane Connors, Directeur, Afdeling Bijzondere Procedures, Bureau van de Hoge Commissaris voor Mensenrechten.

Panelleden:

- **H.E. Mr Sergiu Sainciuc**, vice-minister van Economie en Handel, Arbeid en Sociale bescherming van de republiek Moldavië
- **Ms. Violet Awori**, lid CEDAW, jurist, vrouwenrechtenadvocaat, voorzitter van de federatie van vrouwelijke advocaten in Kenia
- **Ms Violeta Neubauer**, lid CEDAW comité
- **Ms Filomenita Mongaya Hogsholm**, vertegenwoordiger WIDE, WIDE Deens platform KULU en BABAYLAN, het Netwerk van Filippijnse vrouwen in Europa, journaliste.

Samenvattend:

- ❑ **gebruik de bestaande mechanismen voor de bescherming van de rechten van vrouwelijke migranten**
- ❑ **empowerment van vrouwen is de sleutel**
- ❑ **verzamel goede praktijken**
- ❑ **ngo's, sociale partners en de media spelen een belangrijke rol**
- ❑ **luister naar de ervaringen van vrouwen zelf**
- ❑ **de werkrachten zijn nodig in de landen van bestemming, die staten moeten dus bescherming bieden**
- ❑ **voor de bescherming van arbeidsmigranten mag er geen onderscheid bestaan tussen private en publieke sfeer**

10-10:05

Inleiding tot de discussie door **moderator Jane Connors** in Genève.

Op 18 december 1979 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het [CEDAW-verdrag](#) goedgekeurd, 186 landen, elk met hun eigen rechtssysteem, hun eigen cultuur, hun eigen sociale ordening.

Het CEDAW-verdrag is een uniek document. Het verbiedt alle vormen van discriminatie van vrouwen, zowel in de publieke als in de privé-sfeer, zowel op internationaal als op lokaal niveau, zowel in de wet als in de praktijk, of de discriminatie gepleegd wordt door staten, door officiële vertegenwoordigers van de staat, door personen in de private levenssfeer of door individuen.

Het CEDAW accepteert positieve actie op economisch, cultureel, burgerlijk gebied. Het verdrag vormt een wettelijke basis om geweld in het gezin te verbieden. Het CEDAW eist niet minder dan de omvorming van de maatschappij en het gezin om volledige gendergelijkheid te bekomen.

Het CEDAW ontwikkelde de dialoog over, gaf aanleiding tot een diepte-analyse van en leverde objectieve criteria voor gendergelijkheid.

Het CEDAW eist periodieke rapportage, het toont de staten hoe ze gelijke rechten voor vrouwen kunnen implementeren.

10:05- 10:15

Moderator:

Wat is de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de landen van herkomst en de landen van bestemming voor de bescherming van de rechten van vrouwelijke migranten volgens het CEDAW Comité?

Violet Awori:

Het is de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de staten om een genderbeleid te formuleren op basis van het CEDAW, de bescherming van vrouwelijke arbeidsmigrantinnen te verbeteren, gegevens te verzamelen over vrouwelijke arbeidsmigratie om de problemen te identificeren. Landen van oorsprong moeten de vrouwelijke migrantinnen beschermen door intern de discriminatie op basis van leeftijd, huwelijkse staat of zwangerschap op te heffen, door hen betaalbare informatie en opleiding te verschaffen, door bewustmakingscampagnes te voeren om vrouwen te wijzen op mogelijke uitbuiting, door een lijst aan te leggen van betrouwbare rekruteringsagentschappen en de kost en opbrengst van alle vormen van migratie in kaart te brengen.

De media moeten bijdragen aan de bewustmaking van de gevaren van arbeidsmigratie. De lokale gemeenschappen moeten discriminatie van vrouwen aanpakken en vrouwen dezelfde rechten geven als mannen.

Er moeten controlemechanismen uitgewerkt worden om ervoor te zorgen dat de rekruteringsagentschappen wettelijke arbeidscontracten voorleggen, zelf geen identiteitsdocumenten afnemen, en dat ze vervolgd worden voor uitbuiting en geweldpleging. Er moeten bilaterale overeenkomsten gesloten worden tussen de landen van herkomst en de landen van bestemming voor de bescherming van de vrouwenrechten.

Discriminatoire bepalingen in de wetgeving en het beleid moeten afgeschaft worden en vervangen door goede wetten voor vrouwen.

10:15 – 10:35

Moderator:

Wat zijn jullie ervaringen op het terrein over problemen met mensenrechten van vrouwelijke arbeidsmigrantinnen in Europa”.

Filomenita Mongaya Hogsholm:

Ik ben veertig jaar geleden vanuit de Filippijnen naar Denemarken geëmigreerd. Ik heb op het terrein ervaren welke problemen, welke meervoudige discriminatie vrouwelijke migranten in Europa ondervinden, tegen welke hindernissen Filippijnse vrouwen in Denemarken opbotsen.

Een van onze leden van het netwerk van Filippijnse vrouwelijke migranten wilde een rechtszaak aanspannen tegen haar werkgever. Ze was in de Filippijnen gerekruteerd als verpleegster, werd in Denemarken tewerkgesteld als au pair, verdiende bijna niets en moest zwaar werk doen. Met hulp van de vakbond gaf ze die job op. Nog voor haar zaak voorkwam werd ze terug naar de Filippijnen gestuurd. Gevolg: zaak gesloten.

In Denemarken werken 3.200 au pairs, 85% komen uit de Filippijnen. Europa heeft onze goedkope arbeid van jonge mensen nodig, en toch zorgen ze niet voor hun veiligheid. Toen een au pair omkwam in een auto-ongeval mocht de Filippijnse overheid haar lichaam niet overbrengen. Ook Denemarken kon wettelijk niets doen. Landen van bestemming denken ook niet na over het gebrek aan rechten en aan bescherming van die werkkrachten. Er zijn negen internationale verdragen die relevant zijn voor migratie. Er zijn amper staten die zich eraan houden. Er zijn zovele miljoenen migranten in de wereld. Het recente Human Development Report focust trouwens op migratie.

Nvdr: Het Human Development Report 2009 is te lezen op : <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2009>).

10:35 – 10:45

Moderator:

Wat zijn de gevolgen van de financiële crisis op de rechten van migrantenvrouwen in de Europese regio en in de GOS-landen en hoe kan men die gevolgen verzachten?

Nvdr: GOS: Gemenebest van Onafhankelijke Staten, een los verband van vroegere Sovjet staten, ontstaan bij het uiteenvallen van de Sovjet-Unie in 1991.

Sergiu Sainciuc :

Het BBP van Moldavië is sinds het begin van dit jaar gezakt met 75%. We verwachten tegen het eind van 2009 zelfs tot – 90%. De eerste helft van 2009 is de stijging van de werkloosheid verdubbeld. Meer vrouwen dan mannen werden ontslagen. De crisis heeft zware gevolgen die we nu nog maar gedeeltelijk kunnen inschatten.

Nvdr: BBP: Bruto Binnenlands Product, de totale marktwaarde van alle geproduceerde goederen en gepresteerde diensten van een land in een jaar

Tweederden van de migranten zijn vrouwen uit plattelandstreken. Dat veroorzaakt een serieuze sociale kost, door de verbrokkeling van de gezinnen. De staat heeft een dubbele taak: tewerkstelling voor vrouwen verhogen en de sociale bescherming voor migranten versterken.

- Moldavië heeft een Nationale Tewerkstellings Strategie tot 2015 om de tewerkstelling van vrouwen te verhogen. Er zijn in Moldavië minder vrouwen actief dan mannen.
- KMO's stimuleren, een derde van de vrouwen werkt voor KMO's
- Partnerships afsluiten met de EU-landen om de circulaire migratiestromen (*niet-permanente migratie*) te reguleren, goede sociale bescherming te regelen, het mogelijk maken om bilaterale overeenkomsten af te sluiten met landen van herkomst, zoals Bulgarije, de Russische Federatie.
- Vrouwelijke migranten aan het eind van hun loopbaan dezelfde pensioenrechten geven als de mensen in het land van bestemming. Probleem is dat vrouwenrechten niet gerespecteerd worden, dat er geen arbeidscontracten afgesloten worden.

10:45 – 10:55

Tussenkoms van de moderator over meervoudige discriminatie waar migrantenvrouwen mee te maken krijgen in landen van bestemming, door culturele verschillen, taalbarrières en xenofobe attitudes.

10:55 – 11:05

Moderator:

Op welke manier kunnen migratie- en integratiebeleid in de Europese regio en de GOS-landen meer gendergevoelig gemaakt worden en meer doen voor de bescherming van vrouwenrechten, ook op het vlak van gezondheid, huisvesting en andere sociale dienstverlening?

Violeta Neubauer:

We moeten eerst over de juiste kennis beschikken en dan de juiste stappen ondernemen om tot een gendergevoelig migratiebeleid te komen.

- De CEDAW-conventie volledig implementeren, want de vrouwenrechten zijn beschermd in alle landen die onder de CEDAW-jurisdictie vallen; er zijn nog teveel landen die er voorwaarden aan koppelen.
nvdr: zie <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/reservations.htm> -
- Systematisch stappen ondernemen die vrouwen werkelijke macht geven
- Vrouwelijke migranten worden dikwijls benaderd als zwakke slachtoffers in plaats van werkkrachten die bijdragen aan de economie
- Vrouwen zijn geen homogene groep, er is een gediversifieerde aanpak nodig. We moeten er eerst voor zorgen adequate informatie te hebben over het regime in de landen van herkomst en bestemming, kwalitatieve en kwantitatieve gegevens, om de facto de situatie te beoordelen
- We moeten weten waarom vrouwen migreren, zijn hun motieven humanitair of economisch? We moeten weten waar ze vandaan komen, welke arbeidsopportuniteiten ze hebben, wat de risico's zijn.

11:05 – 11:20

Brussel stelt de volgende vragen aan het panel in Genève:

- 1) *Hoe kan de EU het probleem van genitale verminking aanpakken, wanneer migrantenmeisjes meegenomen worden naar het land van herkomst?*

Virginia Wangare Greiner:

Er zijn al veel aanbevelingen tegen genitale verminking. In Duitsland is het een reden voor asiel. Vrouwen zijn beschaamd om ermee naar buiten te komen. Individuele vrouwen staan onder druk van de gemeenschap. De Afrikanen moeten het probleem als gemeenschap aanpakken.

- 2) *Kent u voorbeelden van goede praktijken van opleiding en informatievoorziening van potentiële migrantenvrouwen in landen van herkomst?*

Violeta Neubauer:

We hebben geen informatie om te beoordelen hoe de partnerstaten hun verplichtingen invullen. NGO's nemen de taken soms over om vrouwen die van plan zijn emigreren te

informereren en op te leiden. Er zijn ook overheidsagentschappen voor migratie opgericht.

Violet Awori:

Er zijn geen voorbeelden waar staten bewustmakingscampagnes voeren. Dat doen ngo's meestal. De staat zou dit niet mogen overlaten aan ngo's. De meeste vrouwen die vertrekken kennen de risico's niet, weten niet wat ze moeten eisen. Er zou een unieke databank van buitenlandse jobs beschikbaar moeten zijn. De media zouden moeten aangemoedigd worden om informatie te verstrekken aan toekomstige vrouwelijke migranten.

Filomenita Mongaya Hogsholm:

We leven in een vrije wereld. Mensen vertrekken in hun eentje. Het is niet mogelijk voor een staat om hen achterna te lopen met hulp voor ze vertrekken. In de Filippijnen zijn er twee agentschappen van de staat die migranten proberen te beschermen. Maar er zijn geen bilaterale overeenkomsten tussen de EU-lidstaten en de Filippijnen. Er zijn veel ngo's die het werk doen en proberen om huispersoneel te helpen. Met de agentschappen zijn wij ook niet onverdeeld gelukkig. Ze plegen dikwijls zelf misbruiken door paspoorten af te nemen, veel te veel kosten aan te rekenen,..

Sergiu Sainciuc:

De meeste vrouwen in Moldavië hebben een hogere of minstens secundaire scholing. Landen van bestemming kunnen hun kwalificaties niet verhogen. Probleem is dat vrouwelijke migranten niet dezelfde rechten hebben als de burgers van de landen van bestemming. Migrantinnen sparen geld om hun eigen bedrijf in Moldavië op te richten. Wanneer vrouwen dat doen is er geen migratieprobleem, ze helpen het tewerkstellingsprobleem in Moldavië op te lossen. Wij hebben een gunstig investeringsklimaat, nul procent belastingen om investeringen aan te trekken. Laten we samen onze mensen opleiden en samenwerken aan wettelijke migratie.

- 3) *Het CEDAW is het basisinstrument voor vrouwenrechten van migranten. Heeft het CEDAW de mogelijkheid besproken van een ratificatie door de Europese Commissie?*

Violeta Neubauer:

Het Cedaw heeft er tot nu toe nog nooit aan gedacht de EU te contacteren om het te vragen het CEDAW-verdrag te ratificeren om zo vrouwen een sterker instrument in handen te geven. Daar moet iets aan gedaan worden.

11:20 – 11:35

Kazakstan stelt Genève de vraag naar *de rol van de vakbonden in de bescherming van vrouwenrechten*.

Filomenita Mongaya Hogsholm:

Wie geen arbeidscontract heeft kan geen beroep doen op vakbonden. Vrouwen moeten voor ze migreren geïnformeerd worden over hun rechten, in een taal die ze begrijpen. BABAYLAN, het netwerk voor Filippijnse vrouwen, heeft een overeenkomst gemaakt. De ILO werkt aan een internationale overeenkomst voor huishoudarbeiders (dat zijn meestal vrouwen), met de steun van het ITUC; die conventie zou er komen in 2011.

Nvdr: Persberichten over de conventie

<http://communicatinglabourrights.wordpress.com/2008/03/22/domestic-workers-step-towards-an-ilo-international-convention/>

<http://www.scoop.co.nz/stories/WO0802/S00164.htm>

BABAYLAN Denemarken: <http://www.babaylan.dk/>

Werkgevers zouden verplicht de kosten moeten dragen van dodelijke ongevallen van hun werknemers. Probleem is dat je moet kunnen bewijzen dat hij die mensen tewerkstelde. Daarom moet er een strenge wet komen om werkgevers van illegale migranten te dwingen de gezondheid en de veiligheid van hun werknemers te garanderen en de kosten te dragen van ongevallen. Er moet een controlemechanisme komen.

11:35 – 11:50

Kyrgystan : verbinding uitgevallen, kan niet worden hersteld.

11:50 – 12:05

Moldavië stelt het panel in Genève de volgende vragen:

1) *Is er een systeem om vrouwelijk huispersoneel te bereiken dat slachtoffer is van misbruiken?*

Filomenita Mongaya Hogsholm:

Huishoudelijk werk wordt niet beschouwd als werk in de internationale scène. Zelfs als het ILO huispersoneel wil beschermen, kunnen we niet verwachten dat dit effectief gebeurt. Het blijft een individueel probleem. Waar moeten vrouwen naartoe na verkrachting? Ze verdragen het misbruik twintig jaar lang om geld naar huis te kunnen zenden.

De ontvangende gemeenschap moet er eerst van overtuigd zijn dat het rechtvaardig en eerlijk is om arbeidsmigranten dezelfde sociale bescherming te geven als de eigen burgers.

Opmerkingen van andere panelleden:

- We hebben goede praktijken in de EU voor zorgarbeiders en huishoudpersoneel, zoals Duitsland en Groot-Brittannië. België is tot nog toe het enige land dat zijn arbeidswetgeving uitbreidt naar huishoudarbeid. België heeft duidelijke regels in verband met werkuren, nachtwerk,...
- Het ILO kan voorbeelden geven die de landen kunnen implementeren in hun wetgeving.

2) *Wat kan een land van bestemming doen om nationale en internationale wetgeving op de slachtoffers van mensenhandel te implementeren? Om slachtoffers te motiveren beter mee te werken met de politie?*

Filomenita Mongaya Hogsholm:

- Nigeriaanse slachtoffers van mensenhandel in Denemarken worden bedreigd: als je niet meewerkt doden we je kinderen en je familie in Nigeria. Zelfs als ze een goede advocaat hebben, kunnen ze maar 30 dagen in Denemarken blijven voor het proces. Maar als er nog geen proces is, worden ze terug naar huis gestuurd.
- Wie ziek is, durft niet naar het ziekenhuis, omdat hun paspoort afgepakt is. De staat zou anonieme medische hulp moeten bieden.

- Vrouwelijke arbeidsmigranten staan in een zwakke positie. Ze zijn tewerkgesteld in sectoren waarin hoofdzakelijk vrouwen werken. Ze moeten 24 uur per dag werken, krijgen te weinig eten, worden verkracht, overheid speelt onder één hoedje met de overtreeders. Vrouwen kennen hun rechten niet, er is de taalbarrière, ze zijn niet geïnformeerd, niet opgeleid. Werkgevers laten hen geen moment vrij, verhinderen hen om naar het consulaat te stappen. Ze hebben schrik om klacht in te dienen want dan verliezen ze hun reguliere migratiestatus, ze vrezen aangegeven te worden, worden geconfronteerd met intimidatie van politie en staatsbeambten.

Violet Awori:

Dat meisjes eindigen in de prostitutie is een erkend probleem in Kenia. Er is een wetsontwerp ingediend, maar dat is nog geen wet. De rekruteringsagentschappen zijn mee schuldig aan mensenhandel. Ze zijn vaak de motor achter de mensenhandel. Ze beloven vrouwen valse jobs. De Keniaanse overheid zou dat moeten onderzoeken. Veel Kenianen weten niet wat hun hoog opgeleide jonge vrouwen in werkelijkheid doen. Als prostituee kunnen ze veel meer geld verdienen.

- 3) *Wat kunnen we doen om te voorkomen dat kinderen achtergelaten worden door migrerende ouders, om het contact te herstellen?*

Filomenita Mongaya Hogsholm:

Kinderen meebrengen naar Europa is geen oplossing. Ze beginnen aan drugs, ouders werken te hard om naar hun kinderen om te kijken.

Violet Awori:

Kinderen van migranten hebben geen rechten, ook al zijn ze in Europa geboren.

12:05 – 12:20

Tajikistan

- 1 *Welke instanties zorgen voor de bescherming van vrouwelijke arbeidsmigranten?*

Violet Awori:

Geen enkele vrouw heeft al om bescherming gevraagd aan het CEDAW-comité. De beschermingsmaatregelen waarover we het deze morgen hadden zijn het absolute minimum niveau voor het CEDAW-comité. Er is bescherming vereist, zowel in landen van oorsprong als in landen van bestemming en in de transitlanden.

- 2 *Welke controlemechanismen bestaan er in de landen van bestemming?*

Filomenita Mongaya Hogsholm:

- We beschikken niet over informatie om een onderzoek te starten naar de verantwoordelijkheid van de staten. We hebben de steun nodig van de burgermaatschappij om de schendingen van mensenrechten door staten te onderzoeken.
- Er zijn goede wettelijke voorzieningen in heel wat landen om de vrouwenrechten te beschermen. Zweden bijvoorbeeld heeft nieuwe regels voor arbeidsmigratie aangenomen in december 2008. Ze hebben hun focus veranderd . Nu geven ze echte werkvergunningen voor jobs die niet door Zweden kunnen ingevuld worden. Dat zijn geen aparte vergunningen voor seizoensarbeid. Na vier jaar tijdelijke werkvergunningen kunnen migranten een permanente werkvergunning krijgen zo lang als ze een job hebben in Zweden. De echtgenoot van de arbeidsmigrant krijgt eveneens volledige toegang tot de arbeidsmarkt. Als de man zijn job verliest, dan wordt zijn

vrouw de belangrijkste arbeidsmigrant. De man mag nog drie maanden in Zweden blijven als hij een nieuw werk zoekt, met behoud van dezelfde sociale rechten, zoals gezinstoeslag en andere sociale voordelen als de Zweedse burgers. Dit goeie voorbeeld werkt doeltreffend om de discriminatie van vrouwen uit te bannen.

Sergiu Sainciuc:

- Elk land heeft zijn eigen diaspora. Wij voorzien in adviesverlening. De meeste van onze vrouwen (Moldavië) die emigreren gaan in gezinnen werken. Daarom is het belangrijk dat zij een wettige status hebben waardoor ze rechten en garanties krijgen. In 2003 hebben we een arbeidswet aangenomen, waardoor werkgevers wettelijk en fysiek verantwoordelijk zijn voor hun personeel.
- De migratie vanuit Moldavië veroorzaakt een grote sociale kost voor ons land. Veel kinderen blijven achter zonder toezicht van ouders, ze worden opgepast door grootouders of verwanten. Dat is een enorm probleem voor veel landen van oorsprong.

12:20 – 12:55

Slotbedenkingen van de panelleden. Hierna komen vragen vanuit de zaal in Genève aan bod.

Liechtenstein :

*Volgens het UNDP Human Development Report zijn er vier keer meer **binnenlandse migranten** dan internationale. Er zijn heel wat overeenkomsten. Ongeletterde plattelandsvrouwen gaan werken in de grote steden als huishoudhulp. Ook hier is het risico op uitbuiting groot, en het aantal interne migranten is 4 maal zo groot. Hoe pakt het CEDAW die situatie aan?*

Moderator:

Het verdrag op de mensenhandel slaat zowel op internationale als interne bescherming van slachtoffers. Jammer genoeg slaat de VN Conventie over migratie enkel en alleen op internationale migratie.

Violeta Neubauer:

Interne migranten hebben enorme mensenrechtenproblemen in vergelijking met de standaard en idealen vooropgezet in de Cedaw-conventie. Toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, tewerkstelling is de beste manier om vrouwen te empoweren en toekomstige migrantenvrouwen bewust te maken van hun rechten en hen in staat te stellen gebruik te maken van de nationale beschermingsmechanismen van hun rechten.

Viola Awori:

Bij CEDAW benadrukken wij meer de internationale migratie omdat misbruiken en discriminatie waar interne migranten het slachtoffer van worden bestraft wordt door de nationale wetgeving. Staten hebben de strafwet om hun onderdanen te beschermen tegen misbruiken als gevolg van migratie van plattelandsvrouwen. Armoede, huiselijk geweld zijn redenen voor interne migratie. Maar wij vergeten die vrouwen niet. In Kenia doet de staat veel om de problemen bij interne migratie onder de aandacht te brengen. De visibiliteit is er groot. We doen ons best. Maar we hangen af van ngo's. Het is hun rol om staten voor hun verantwoordelijkheid te stellen om hun engagementen na te komen.

Filomenita Mongaya Hogsholm:

Veel vrouwen die de armoede ontvluchten komen in de grootsteden in de amusementsindustrie terecht. We kunnen niet veranderen wat staten in eigen land doen. Voor het Palermo Protocol, COE,.. steunen we sterk op de vrouwen-ngo's. In de Scandinavische landen worden klanten van prostituees gecriminaliseerd. En er is enige coördinatie tussen diverse ministeries in landen van oorsprong omdat migratie economisch voordelig is.

Sergiu Sainciuc:

Interne migratie komt door het onevenwicht in werkaanbiedingen tussen de stedelijke gebieden en het platteland. Mensen vertrekken op zoek naar werk. Daarom ontwikkelt Moldavië een programma dat focust op het platteland met aanleg van wegen, elektriciteit, riolering. Vorig jaar werkten we aan een strategie voor bijstand aan slachtoffers via professioneel advies, materiële hulp, reïntegratieprogramma's.

Belarus

*De bestaande internationale juridische instrumenten over **mensenhandel** bevatten veel hiaten: over de bescherming van de slachtoffers, over het vaststellen van wie slachtoffer is. Samen met de Duitse delegatie hebben we het idee ontwikkeld van een Wereldwijd Actieplan om de hiaten te vullen. Wij vragen ons af in welke mate het CEDAW-comité daarbij kan helpen?*

Panel:

Wat bestaat er al?

- het Palermo Protocol (zie ook: www.rosadoc.be > Kwesties > Geweld > Vrouwenhandel)
- Raad van Europa : Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings
- Artikel 6 CEDAW-verdrag

- De internationale gemeenschap werkt al lang aan juridische instrumenten over de waardigheid van migranten. Ondanks vorderingen is er nog een kloof tussen de ratificatie en de implementatie ervan. Sommige landen van oorsprong willen belangrijke instrumenten niet onderschrijven. Niet de mechanismen voor de bescherming van migranten maar algemene mensenrechtenverdragen kunnen ervoor zorgen dat de nationale wetgeving op mensenrechten verbetert, in het bijzonder vrouwenrechten.

- Niet alle vrouwen die in de prostitutie zitten zijn slachtoffers. Sommigen willen niet geregulariseerd worden, ze zouden geld verliezen. Ze zijn dus niet gemotiveerd.

(meer over verplaatste, verhandelde en gevluchte vrouwen: NGO Women's Caucus of the ESCAP 1999 Working Group - <http://www.aworc.org/bpfa/gov/escap/ngo-wc.html> .)

- Wat betreft de kloof tussen verdrag en ratificatie of implementering:

Het CEDAW comité kijkt voortdurend uit naar nieuwe manieren om staten aan te manen om hun verplichtingen na te komen. We spreken ook de burgermaatschappij aan, de natuurlijke bondgenoot van ons comité. Maar de eerste verantwoordelijkheid ligt bij de lidstaten, om de kloof te dichten via soft law (juridisch niet bindende teksten met groot moreel gezag) en rechtspraak.

Mexico

*Hoe werken ministeries van veiligheid, gezondheid, justitie, immigratie in landen van herkomst en van oorsprong samen? Is er een **gezamenlijke aanpak**?*

Neen.

12:40 – 12:55

Samenvattend:

- gebruik de bestaande mechanismen voor de bescherming van de rechten van vrouwelijke migranten
- empowerment van vrouwen is de sleutel
- verzamel goede praktijken
- ngo's zijn belangrijk
- luister naar de ervaringen van vrouwen zelf
- de werkkrachten zijn nodig in de landen van bestemming, staten moeten dus bescherming bieden

- voor de bescherming van arbeidsmigranten mag er geen onderscheid gemaakt worden tussen de private en de publieke sfeer

12:55 – 13:00

Een senior advisor van UNECE vat de essentie van het debat samen. Wie moet wat doen?

1 – De staat

- mag zijn taak niet overlaten aan ngo's
- leidt de migratiestromen en sluit bilaterale overeenkomsten af om bescherming en informatie aan potentiële migranten te garanderen
- gender mainstreaming van het migratiebeleid
- vaardigt nieuwe regels, ethische codes, soft law uit, zodat de ngo's de behandeling van migranten kunnen opvolgen

2 – Ministeries van economie

- werkverschaffingsplannen kunnen de migratiestroom in landen van oorsprong reduceren en de behoeften invullen in landen van bestemming
- dialoog met het bedrijfsleven is een praktische werkwijze om mensenrechten te verzekeren

3 – Sociale partners

- de vakbonden moeten meer aandacht schenken aan buitenlandse werkkrachten
- er moet overleg zijn tussen de vakbonden van landen van oorsprong en landen van bestemming

4 – NGO's

- druk uitoefenen om de bestaande wetgeving uit te voeren
- de media aanspreken om xenofobie te weren, om schandelijke gevallen van misbruik van migranten aan te klagen en een gezicht te plakken op misbruik
- hulp aan slachtoffers in aanvulling van de staat
- rol van bewaker spelen en de bewustmaking versterken
- ngo's zouden een roadmap voor alle actoren moeten maken om te zorgen dat vrouwelijke arbeidsmigranten meer respect krijgen.

Nuttige bronnen

Refugee Protection Resources: <http://www.womensrefugeecommission.org/resources/866-refugee-protection-resources>

Palermo Protocol

<http://untreaty.un.org/English/TreatyEvent2003/Texts/treaty2E.pdf>

Cedaw article 6

<http://sim.law.uu.nl/SIM/Library/HRinstruments.nsf/ec7e20097a57a8f2c1256900004b35db/d0e4d001192a9005c125663a0036b034?OpenDocument>

Cedaw convention

<http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/>

Immigrant women network USA

<http://www.immigrantwomennetwork.org/>

Vervolg van de CEDAW-viering in het Huis van de Verenigde Naties, Montoyerstraat 14 in Brussel.

13:30

Samenvatting van de morgenzitting en voorstelling van de deelnemers aan de rondetafel: **European Women's Lobby, Wide, GMDI, Unifem, RoSa**

Moderator: Amandine Bach, beleidsmedewerker en project coördinator van EWL

Rapporteur : Rachel Minto

Moderator:

Er zijn heel wat mensenrechteninstrumenten in verband met migratie. De vraag is: hoe ze opleggen. Zijn er aanbevelingen over de rol van de media, de staten, de instellingen, vakbonden, ngo's ? Laten we systematisch de actoren van deze morgen overlopen.

Vakbonden

- De ngo's zouden de ontbrekende link moeten leggen met de vakbonden. ETUC heeft zich onlangs erg bereid en geïnteresseerd getoond om te overleggen met de migratiepartners. Zij hebben ervaring met de sociale partners.
- Er is verandering nodig binnen de vakbonden zelf om de arbeidsmigranten te incorporeren. Daar moeten we voor lobbyen. Veel hangt af van sleutelfiguren op het hoogste niveau van de vakbonden, of die gendergevoelig zijn.
- In België zijn de vakbonden zeer actief bezig met illegale arbeidsmigranten. Ze steunen hongerstakingen. Er wordt campagne gevoerd in Nederland en het Verenigd Koninkrijk om de wet te veranderen die visa verbindt aan een bepaalde werkgever.
- Door de diversiteit in de EU-lidstaten kunnen vakbonden geen gezamenlijk standpunt innemen. Het loont de moeite om samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken, informatie uit te wisselen, achter de schermen samen te werken.
- Voor ngo's is het erg moeilijk om een plaats te veroveren aan de onderhandelingstafel met sociale partners en overheid over het migratieprobleem. We werken hard om invloed uit te oefenen via de nationale netwerken en interne wandelgangen.

Moderator:

Waarom een apart verdrag voor huispersoneel maken? Waarom dat niet integreren in een algemeen verdrag voor arbeidsmigranten, inclusief mannen?

- Het ILO prefereert een ratificatie van het CEDAW-verdrag. ILO besloot het verdrag voor huispersoneel te steunen als symbool en om het probleem zichtbaar te maken. Er wordt wel verwezen naar andere mensenrechteninstrumenten in de preambule. Er is zwaar gediscussieerd, velen waren tegen een aparte conventie voor huispersoneel, maar het is belangrijk voor landen die geen nationale wetgeving hebben over de kwestie. In de aanloop naar het verdrag moesten staten een vragenlijst beantwoorden. Dit was een aanleiding voor een debat met de sociale partners, en om de kwestie in het openbare debat te brengen, wat anders niet gebeurd zou zijn.
- In Duitsland kunnen vakbonden zorgen voor de arbeidsrechten van personen, maar ze kunnen geen deportatie voorkomen. Er is het geval van een Zuid-Amerikaanse vrouw in Hamburg. Dankzij de interventie van de vakbond was haar werkgever veroordeeld tot het betalen van een boete aan de vrouw. Die boete is betaald aan de vrouw maar ze werd het land uitgezet. Ze wilde dat niet en is ondergedoken in de illegaliteit. Zo iets moeten we voorkomen. Het gaat niet op te zorgen voor de rechten van de arbeider en niet voor de persoon van de migrant. De vakbond is verplicht de aanwezigheid van die Zuid-Amerikaanse te rapporteren aan de overheid. Zo ontstaan er grote spanningen.

Media

De grond van de zaak is dat arbeidsmigranten een slechte pers krijgen. Ze worden voorgesteld als criminelen. De media zijn altijd op zoek naar een straf verhaal. De ngo's kunnen de

verhalen een menselijk gezicht geven. Zij kennen de slachtoffers. Je wijst op de persoonlijke tragedie, de ervaringen van een bepaalde vrouw en haar kind, om je stelling te illustreren. Ook de schaduwrapporten zijn interessant voor de media.

Je moet een band opbouwen met de media, zoniet loop je de kans dat je verhaal de prullenmand in gaat. Maar pas op: een persoonlijke relatie met de pers is één ding, toch moet je nooit vergeten dat alles wat je zegt tegen je gebruikt kan worden. Je moet een delicaat evenwicht weten te vinden tussen onthullingen in de media en verkeerde beeldvorming. "Gewelddadigheid zit in de cultuur van de migranten" bijvoorbeeld.

Je moet de media zo ver krijgen dat ze ook spreken over de economische, culturele en sociale bijdrage van vrouwelijke migranten. Positieve bijdragen zijn meestal minder interessant voor de media. Om een goed contact op te bouwen met de media hebben wij een netwerk opgericht met journalisten. Dan komen ze naar je events en schrijven over waar je mee bezig bent.

In Ierland is een Afrika Dag georganiseerd waarbij de nadruk gelegd werd op de bijdrage van Afrikaanse vrouwen aan de Ierse gemeenschap. Dit was een compleet nieuwe invalshoek. We ondervonden hoe moeilijk het was om die positieve boodschap over te brengen aan de media, er hing voortdurend spanning in de lucht.

De lokale media staan meer open voor een positief verhaal. Het nationale niveau is moeilijker, daarom begin je best op lokaal niveau. Op Europees niveau is het nog moeilijker om media-aandacht te krijgen. In kleine landen zoals Cyprus, Estland,.. hebben ngo's betere toegang tot de media dan in Frankrijk of Duitsland.

Ana Lopez van ECRE (<http://www.ecre.org/>) is erin geslaagd een brief gepubliceerd te krijgen in The Economist (http://www.ecre.org/press/ECRE_in_media), die geciteerd werd in Time Magazine.

NGO's

De rol van de ngo's is om druk uit te oefenen op de staat opdat ze hun verplichtingen zouden nakomen.

Het is ook de rol van de ngo's en de burgermaatschappij om druk uit te oefenen op de media om hen bewust te maken van hun sociale rol en hun taak van algemene bewustmaking over het hele probleem. De media moeten zich gaan afvragen waarom migratie gebeurt, het publiek sensibiliseren, solidariteit tussen alle burgers van oorspronglanden en bestemmingslanden aanwakkeren.

Vrouwen kunnen voor zichzelf spreken. Ngo's moeten de stem van de vrouwen zelf laten horen en, niet altijd in hun plaats spreken. Ngo's kunnen acties vanuit de basis ondersteunen.

Er moeten netwerken van ngo's komen op alle niveaus. Nu zijn allerhande organisaties aan het werk in totaal verschillende richtingen. Breng de inspanningen samen en focus op hetzelfde. Waarom ontstond het Europese netwerk van migrantenvrouwen?

EWL organiseerden een seminarie in januari 2007 voor migrantenvrouwenorganisaties. Het was de eerste keer dat die samenkwamen. Doel is op EU niveau gemeenschappelijke en verschillende strategieën te delen en met 1 stem te spreken en alle specifieke eisen te verzamelen in één basiseis.

Er zijn fases, momenten waarop vrouwen nog behoefte hebben aan woordvoerders. De ngo's moeten eerst competenties aanleren voor de vrouwen voor zichzelf kunnen spreken, om hen te helpen te spreken met één stem en samen op te komen voor hun belangen.

Ngo's moeten achteraf ook het momentum gaande houden via meetings. Ze moeten een contractuele band hebben met die organisaties, die bepaalt dat ze geregeld samenkomen, dat er een stuurgroep samengesteld wordt, dat er een gelijke vertegenwoordiging is van ras, gender, .. en dat het empowerment proces begeleidt, controleert en steunt.

Het grote probleem van die migrantenorganisaties zijn de werkingsmiddelen. Zij hebben geen toegang tot nationale financiering, ze vechten om te overleven. Beleidsmakers zijn blij met het bestaan van de organisaties, maar dat enthousiasme gaat niet gepaard met financiering. Daarom moeten sterke ngo's met een eigen financiering die arme netwerken helpen. Het EWL helpt hen door hun kosten te vergoeden en hun mensen te betalen als ze naar onze vergaderingen komen.

Alles komt neer op financiering. Er moet een pot geld beschikbaar zijn van de staat voor dergelijke community based organisaties, alleen voor hen, anders is valse concurrentie. Angela Merkel heeft zo'n pot geld voorzien. Dat is nog niet gebruikelijk. Ngo's moeten daarvoor pleiten. Het versplintert hen niet, integendeel.

Einde van de rondetafel: 15:30

Verslag: Brigitte Rys